

v intravilánech obcí v podobě chalupářství, částečně na bývalých mlýnech, v létě pak v dětských táborech. Větší rekreační kapacity jsou soustředěny např. v údolí Nezdického potoka (Tomšův mlýn) nebo v kempu Konstantinovy Lázně. Údolí Úterského potoka, Hadovky a ostatních potoků jsou tradičními místy trampských osad a tábořišť. Síť značených turistických cest (zejména v severní části) je dodnes s ohledem na krajinářské kvality území poměrně řídká a mohla by být vhodně doplněna. Rozvoji turistiky v okolí Toužimi by rozhodně pomohla jednoduchá vyhlídková věž na Třebouňském vrchu, samozřejmě s přístupem pouze pro pěší, příp. cykloturisty.

Potenciální rizika pro dochovanou krajinnou ráz je třeba spatřovat v umístění dalších technických staveb ať již liniových (nadzemní vedení) nebo bodových (stožary mobilních operátorů, příp. jiné stavby) a to zejména do dominantních poloh. Nelze vyloučit ani nevhodnou rekreační zástavbu. Nenapravitelným negativním dopadem by byla realizace vodního díla Šipín na Úterském potoce, jak to umožňuje v případě nedostatku pitné vody závazná část aktuálního územního plánu velkého územního celku okresu Tachov.

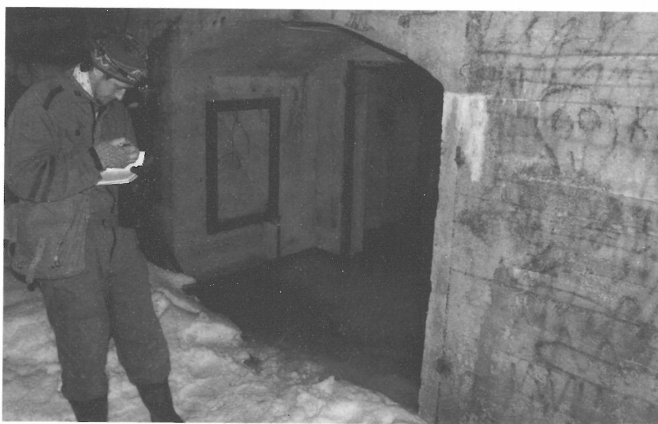
Nařízení o zřízení přírodního parku mohou podle zákona na ochranu přírody a krajiny vydávat kraje (nikoliv krajské úřady), jde tedy o rozhodnutí orgánu krajských samospráv. Návrh na zřízení Přírodního

parku Tepelské vrchy – Úterský potok byl na oba příslušné kraje zaslán v únoru 2005. Jaký bude jeho osud ukáže teprve čas. Zájemci o bližší seznámení s návrhem se mohou obrátit na autora článku, jež je pracovníkem odboru životního prostředí MěÚ v Mariánských Lázních a zároveň autorem návrhu.

Libor Dvořák

Zimní sčítání netopýrů v roce 2006

Na přelomu ledna a února se na území Karlovarského kraje a přilehlých částí Slavkovského lesa uskutečnilo tradiční sčítání netopýrů na zimovištích. Jak bylo některými výzkumy prokázáno, počty netopýrů zimujících ve sklepech a štolách představují pravděpodobně zlomek celkové netopýří populace, a to vůbec nezmiňujeme druhy,



Po zkontrolování každého zimoviště je důležité ihned zapsat výsledky.
Foto Přemysl Tájek

kteří jsou celým vývojovým cyklem vázány na stromové dutiny nebo málo přístupné štěrbiny. Přesto může pravidelný dlouhodobý monitoring zimovišť naznačit vývojové trendy v početnosti běžnějších druhů netopýrů mnohem lépe než kterákoliv jiná metoda.

Netopýři byli kontrolováni v různých typech sklepení a v opuštěných štolách. Většina ze 102 lokalit byla navštívena v hlavním sčítacím termínu, pouze několik z nich dříve při vytipování nových potenciálních zimovišť. Některé druhy netopýrů opouštějí zimoviště, jakmile se venku oteplí na hodnoty okolo 0°C. Naopak nízké teploty zaručují stabilnější zimování většiny druhů bez občasných přeletů mezi různými úkryty. Velmi nízké teploty během letošního sčítání naznačovaly, že bychom mohli najít poměrně hodně netopýrů. Přestože musíme počítat s jistou „statistickou vadou“ (některá zimoviště přibyla, jiná naopak nesčítáme každoročně), byly celkové počty opravdu dosti velké. Nalezli jsme 754 netopýrů 11-ti druhů: netopýr vousatý (*Myotis mystacinus*), n. Brandtův (*M. brandtii*), n. řasnatý (*M. nattereri*), n. vodní (*M. daubentonii*), n. velký (*M. myotis*), n. večerní (*Eptesicus serotinus*), n. severní (*E. nilssonii*), n. hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*), n. černý (*Barbastella barbastellus*), n. ušatý (*Plecotus auritus*) a n. dlouhouchý (*P. austriacus*).

Mezi počty jednotlivých druhů byly samozřejmě veliké rozdíly. Druhy s největší četností byly (jako již tradičně) netopýr černý – 258 ex., n. ušatý – 152 ex. a n. velký – 136 ex. Nejvzácněji se vyskytovaly dva druhy, jejichž zimování v podzemních prostorách je pouze sporadické (shodou okolností byly oba druhy zastíženy ve stejném sklepech ve Valči) – netopýr večerní

(1 ex.) a n. hvízdavý (8 ex.). Poměrně cennými nálezy jsou výskyty vzácnějších lesních druhů – netopýra vousatého (14 ex.) a n. Brandtova (7 ex.).

Co se počtů netopýrů týče, nejbohatšími zimovišti byly pivovarský sklep na Sokolovsku (32 ex.), štola v Výškovici (33 ex.), štola u Pramenů (34 ex.) a zejména sklepy ve Valči (67 ex.). Většina z těchto lokalit měla také nejpestřejší druhové složení: 7 druhů bylo nalezeno ve štole v Výškovici, 6 druhů v pivovarských sklepech na Sokolovsku, ve sklepech ve Valči a ve sklepech jednoho hradu na Karlovarsku. Na dalších 6-ti lokalitách bylo nalezeno 5 druhů netopýrů.

Na sčítání se podíleli pracovníci a členové následujících organizací: Správa NP a CHKO Šumava, Správa CHKO Slavkovský les, AOPK Plzeň, ČESON, obec Velká Hleďsebe, Správa CHKO Český les, AOPK Karlovy Vary a ZO ČSOP Kladská.



Netopýr dlouhouchý (*Plecotus austriacus*) ve sklepech ve Valči.
Foto Přemysl Tájek